

Welkom op de nieuwsbrief van sTimul

december 2008

Deze nieuwsbrief wordt alleen toegezonden aan mensen die zich hierop hebben geabonneerd of die op een andere manier hebben aangegeven geïnteresseerd te zijn in het werk van sTimul. Om in te tekenen op de nieuwsbrief [klikt u hier](#).

Inhoud:

[Resem nieuwe workshops binnen sTimul geven zorgethiek 'handen en voeten'!](#)

[Minister Vanackere tilt sTimul wat hoger](#)

[Educatief medewerker versterkt sTimul-team](#)

[RTC doet mee!](#)

[Betalen met opleidingscheques? Het kan vanaf nu...](#)

[Resem nieuwe workshops binnen sTimul geven zorgethiek 'handen en voeten'!](#)

Naast de inleefsessies organiseert sTimul vzw ook workshops die zorgethiek concretiseren naar één thema. Ook bij dit aanbod ligt het accent telkens op interactie, een sterke praktijkgebondenheid, het inbouwen van ruimte en tijd om de zorgwetenschap een meer dan cerebraal karakter te geven. Het maakt het draagvlak voor het realiseren van zorgethiek groter. Zes gloednieuwe workshops op een rij!

- **Workshop 'Praat erover! Ethiek overleg in praktijk'**
 - *Inhoud:* De dagelijkse praktijk in een woon- en zorgcentrum voor ouderen confronteert zorgverleners met heel concrete beslissingen die ze moeten nemen. Overleg waarin alle betrokkenen op basis van waarden samen tot een

keuze komen, biedt vaak de beste garantie op een beslissing die ook ethisch onderbouwd is. Maar een dergelijk overleg is niet altijd vanzelfsprekend. Wat onderscheidt een ethiek overleg van een zorgoverleg? Hoe doe je dat, een ethiek overleg leiden? In deze workshop wordt aan de hand van videomateriaal allereerst stilgestaan bij het wat, waarom en hoe van ethiek overleg. Aan de deelnemers wordt een zorgethische en personalistische overlegmethode (Vanlaere & Gastmans 2008) aangereikt. Daarna wordt deze methode ingeoeffend aan de hand van concreet casusmateriaal.

- o *Doelgroep*: leidinggevenden in ouderenzorg
- o *Workshop gaat door op*: 11/3 en 17/6, van 13u30 tot 16u30
- o 50 € per deelnemer
- o *Begeleiding*: Linus Vanlaere

Inschrijven

- **Workshop ‘Ethiek op je bord: ethische aspecten van het maaltijdgebeuren in de zorg voor ouderen’**

- o *Inhoud*: Weet wat je eet. In onze gezondheidscultus een belangrijke leuze. Waarom je eet en vooral hoe je eet zijn de vragen die in deze workshop centraal staan. Eten is tenslotte meer dan het opnemen van voedingsstoffen. Bovendien maakt de ethische houding van de zorgverlener een groot verschil. Het verschil tussen iemand een beker water aanbieden of die tussen zijn tanden duwen. Of het verschil tussen tijd krijgen om te drinken of net voldoende om zich niet te verslikken (Montaine 2000). Over deze ethische aspecten van het eten en drinken handelt deze workshop. Allereerst wordt het zorg-ethische kader geschetst waarbinnen het maaltijdgebeuren in ouderenzorg een plaats krijgt (Gastmans & Vanlaere 2006). Daarna wordt aan de hand van een rollenspel waarbij de deelnemers elkaar eten geven ervaringsgericht gewerkt om ethische reflectie verder vorm te geven.
- o *Doelgroep*: zorgverleners in ouderenzorg
- o *Workshop gaat door op aanvraag*, van 10u tot 16u
- o 70 € per deelnemer
- o *Begeleiding*: Ann Lammens, Jef Carette, Linus Vanlaere

Inschrijven

- **Workshop ‘Gaan we het doen? Ethisch reflecteren over seksualiteitsbeleving bij personen met dementie’**

- o *Inhoud*: Wanneer beschouw je seksueel gedrag onaangepast en hoe ga je als zorgverlener hiermee om? Hoe kan een oudere bewoner in alle rust meer ruimte krijgen voor lichamelijke privacy en kan/mag dit eigenlijk wel? Hoe verloopt de communicatie rond lichaamsbeleving op een ethisch verantwoorde manier? Dat zijn slechts enkele ethische vragen die met betrekking tot seksualiteit bij personen met dementie in de praktijk van alledag opduiken. In deze workshop wordt vertrokken vanuit enkele heel concrete casus. Aan de hand van deze casus wordt een praktisch-ethische visie aangereikt die in een volgende stap door de deelnemers zelf wordt getoetst aan de praktijk.
- o *Doelgroep*: zorgverleners in ouderenzorg
- o *Workshop gaat door op*: 19/02, 23/04, 18/06, van 13u30 tot 16u30
- o 50 € per deelnemer
- o *Begeleiding*: Linus Vanlaere

Inschrijven

- **Workshop ‘Wat de bewoner mij (niet) vertelt... Over ethiek en claimend gedrag’**
 - *Inhoud:* Claimend gedrag betreft in praktijk de ‘lastige patiënt’ of ‘de moeilijke bewoner’. Het omgaan met dit gedrag vraagt wat psychologisch inzicht, maar ook wat ethische reflectie. Dat laatste staat centraal in deze workshop: welke waarden zijn onderliggend aan claimend gedrag? Op zich al een choquerende vraag, niet?
 - *Doelgroep:* zorgverleners in ouderenzorg
 - *Workshop gaat door op:* 15/01, 12/03 en 14/05, van 13u30 tot 16u30
 - 50 € per deelnemer
 - *Begeleiding:* Trees Coucke, Linus Vanlaere

Inschrijven

- **Workshop ‘Lijden of leiden? Over (het hoe en waarom van) ethisch leiderschap’**
 - *Inhoud:* Leidinggevenden in de zorg maken het verschil. Ook vanuit het oogpunt van ethiek. Het is immers hoe je als leidinggevende jezelf ook ethisch laat uitdagen en hoe je je team ethisch uitdaagt, dat ethisch zorg verlenen meer armslag krijgt. Het machteloos toezien en lijden of het in handen nemen en leiden, dat is de vraag. In deze workshop willen we een methodiek aanreiken die toelaat het eigen handelen in kaart te brengen, in vraag te stellen en aan te pakken. Deze strategie laat hoofdverpleegkundigen en teamverantwoordelijken als mentor optreden in de zorgpraktijk. Leren observeren, bevragen, toegankelijk maken van praktische kennis,... vormt de initiatie. Via een intervisiegesprek worden casus onderling getoetst.
 - *Doelgroep:* teamverantwoordelijken en hoofdverpleegkundigen
 - *Workshop gaat door op:* 22/01, 12/02, 19/03, 30/04 en 28/05, van 13u30 tot 16u30
 - 50 € per deelnemer
 - *Begeleiding:* Patricia Claessens

Inschrijven

- **Workshop: ‘Goede zorg? Even reflecteren!’**
 - *Inhoud:* Om goede zorg te kunnen bieden is het noodzakelijk dat zorgverleners ethisch reflecteren. Goede zorg heeft met waarden van doen, die van anderen en die van jezelf. Net dat maakt goede zorg niet altijd vanzelfsprekend. In deze workshop wordt het belang van reflectie geduid vanuit praktijkervaringen en casusmateriaal. Daarnaast wordt aangegeven hoe het reflecteren binnen een afdeling of een team kan worden aangezwengeld en hoe een leidinggevende daarin een belangrijke rol kan spelen.
 - *Doelgroep:* leidinggevenden in de zorg
 - *Workshop op aanvraag* (halve dag of volledige dag naar keuze)
 - *Begeleiding:* Jef Carette, Ann Lammens of Linus Vanlaere

Inschrijven

We vermelden dat ook leerkrachten en docenten in al deze workshops hun gading kunnen vinden: aan de hand van deze heel concrete thema's kunnen ethische kaders worden

getoetst en zorgethische inzichten worden verscherpt. Zie bovendien bericht hieronder voor wat betreft een tussenkomst in de inschrijvingsprijs vanuit het Regionaal Technologisch Centrum West-Vlaanderen.

Al deze workshops vinden plaats in sTimul: zorg-ethisch lab te Moorsele. Allemaal kunnen ze op vraag worden georganiseerd voor een groep samengesteld vanuit de zorginstelling, eventueel binnen de zorginstelling ('in house').

[Inhoud](#)

Minister Vanackere tilt sTimul wat hoger

Vanaf 1 november 2008 loopt voor de duur van 1 jaar het onderzoeksproject "sTimuleren van ethische reflectie bij medewerkers in ouderenzorg door belevingsgericht werken" dat financieel wordt ondersteund door de Minister van Welzijn, Gezondheid en Gezin, dhr. Steven Vanackere. Grotendeels sluit dit project aan bij de onderzoekspool van sTimul. Zo wil de minister voornamelijk het empirisch onderzoek mee helpen realiseren naar de rol van de sTimul-inleefsessies in het faciliteren van ethische reflectie bij medewerkers uit ouderenzorg. Een ervaren wetenschappelijk onderzoeker, Leen Stevens, gaat binnen sTimul aan de slag om dit te onderzoeken op te starten. Dankzij de steun van Minister Vanackere kan sTimul een stap verdergaan in het wetenschappelijk onderbouwen van haar werking. Deze werking op zich wordt trouwens al ondersteund voor de duur van 1 jaar vanuit het Vlaams Ministerie van Onderwijs & Werk (zie ondermeer bericht hieronder). Het rapport dat uit het onderzoek volgt, zal publiek worden bekend gemaakt.

[Inhoud](#)

Educatief medewerker versterkt sTimul-team

Een nieuw schooljaar, een nieuw begin. Ook voor sTimul. Op de eerste bank zat een nieuwe leerling klaar: Jef Carette, docent ethiek en levensbeschouwing aan het Sint-Niklaasinstituut te Kortrijk (afdeling Verpleegkunde), komt het sTimul-team vervoegen als educatief medewerker. De bijzondere detachering van de dagelijkse verantwoordelijke van sTimul (Ann Lammens) via het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Werk, bracht de onderwijspartners binnen sTimul vzw ertoe om hun engagement te bekrachtigen naar het halftijds vrijstellen van een leerkracht binnen sTimul. Jef Carette wordt het nieuwe gezicht naar de onderwijsinstellingen en begeleidt de scholen, docenten en studenten die aan de inleefstages deelnemen. Verder treedt Jef op als facilitator van de ethische reflectiemomenten. Hij zal ook onderwijstrajecten ontwikkelen die leerkrachten helpt bij het voorbereiden van hun leerlingen op het sTimul-bad.

[Inhoud](#)

RTC doet mee!

Mede dankzij de projectmatige ondersteuning van het Regionaal Technologisch Centrum (RTC) West-Vlaanderen kan sTimul de inleefsessies organiseren. Bovendien betaalt RTC de verplaatsingskosten van de leerlingen/leerkrachten terug die stage lopen in sTimul. De steun van RTC reikt echter verder. Voor leerkrachten komt RTC grotendeels tussen in de inschrijvingskost voor de workshops (75 % wordt terugbetaald). Vanaf 2009 dient er vooraf een aanvraag bij het RTC te gebeuren. Meer info te verkrijgen bij

bert@rtcwestvlaanderen.be of op de website: www.rtcwestvlaanderen.be.

[Inhoud](#)

Betalen met opleidingscheques? Het kan vanaf nu...

VDAB heeft sTimul: zorg-ethisch lab vzw erkend als een opleidingscentrum. Dat betekent dat opleidingscheques in sTimul kunnen worden gebruikt voor ofwel een inleefsessie ofwel een workshop. Goed nieuws voor alle geïnteresseerden die op eigen initiatief graag een sTimulerende vorming ervaren! (bestellen via <http://vdab.be/opleidingscheques>)

[Inhoud](#)

